

Üstad Bediüzzaman'dan sonra müceddit gelmeyecek mi, nasıl anlamamız lazım?

İnsanlık, Hazreti Adem (as)'dan bu yana, basitten mükemmele doğru, tedrici bir surette tekamül ederek gelişiyor. Bütün insanlığı bir insan gibi tahayyül edecek olursak; insanlık; bebeklik, çocukluk, gençlik, olgunluk ve ihtiyarlık süreçlerini geçirerek, en nihayetinde kıyamet ile son bulacaktır.

Elbette insanlığın bu gelişim sürecindeki aşamaların terbiye ve eğitimi bir olmayacaktır. Her dönem ve aşamada terbiye ve eğitim farklı olacaktır. İnsanlığa verilecek bu terbiye ve eğitim, yine tekamül kanununa uygun olarak, basitten mükemmele doğru olacaktır. Hazreti Adem (as)'in dönemi bebeklik dönemine tekabül ettiği için, Hazreti Adem (as) raiyetine olan terbiye ve eğitimi de buna göre olacaktır. Sonra insanlık tekamül ettikçe, terbiye ve eğitim sistemi de buna göre tekamül eder. Bu yüzden Allah, her dönem ve kavme farklı şariat ve peygamberler göndermiştir. Yüzbınlerce peygamberin farklı terbiye ve eğitimlerle gönderilmesinin temelinde bu mana vardır.

İnsanlık belli bir olgunluk ve kemal yaşa geldiği için ve iletişim ve ulaşım araçlarının da tekemmül etmesi ile artık insanlık tek terbiye ve tek eğitim potasına girmiş olur. Bundan sonra, tek mürebbi ve tek muallim yeterli hale geldiği için, son din ve Son Peygamber (asv) gönderilmiştir. Nasıl insanlığın son bir kemal noktası var ise; elbette peygamberlik kurumunun da bir son kemal noktası vardır. Bu, kainatın bir kanunu bir yasasıdır.

Peygamber Efendimiz (asv), artık peygamberlik kurumunun son mührü ve son halkasıdır. Onunla bu kurum sona ermiştir. Demek onun getirdiği şariat ve sünnet kıyamete kadar kafidir ki, son mühür ve son halka olmuştur. Daha başka peygamberlere ihtiyaç kalmamıştır.

Dinler ve şariatlar insanlığın ortak paydasını ve ortak noktasını temsil ettiği için, yeni bir dine yeni bir şeriata ihtiyaç kalmamıştır. Lakin insanların coğrafi ve örfi şartları farklı olmasından, medeniyetlerini ve geleneklerini de farklı yapıyor. Feri konularda, birisinin güzel gördüğünü diğer medeniyet çirkin görebiliyor. Bir medeniyete göre nezih olan, diğer medeniyete göre kabih ve kaba olabiliyor.

Mesela, Uzak Doğu'da haşere yemek normalken, Orta Asya medeniyetinde çok tiksinti vericidir. Bu gibi detayda olan ihtilaflara, İslam dini mezhep ve içtihat yolu ile bir çözüm sunmuştur. Yani, Kur'an ve sünnet çerçeveyi geniş tutarak, bütün medeniyetleri dairesinde tutmuştur, hepsine mezhepler ve içtihatlar vasıtası ile çözümler üretmiştir.

Maliki mezhebinin yeme ve içme hususundaki geniş fetvası Uzak Doğu'yu içine aldığı gibi, Hanefi mezhebinin nezih içtihadı diğer medeniyetlere bir kapı açıyor ve hakeza... Hatta denilebilir ki; Asr-ı saadetten beslenen dört mezhebin, amele dair içtihatları o kadar kuşatıcı ve geniştir ki, ekseriyet noktasından kıyamete kadar yeterlidir.

Ama bunun dışında diğer içtimai ve itikadi durumlarda, yeni bir tarz yeni bir metot için her asırda bir müceddit gelmiştir. **Bu mücedditlerin vazifesi;** bulunduğu asrın manevi hastalıklarına uygun, Kur'anî reçeteler sunmaktır. Hazreti Peygamber (asv)2in döneminden başlayıp günümüze kadar gelen içtimai durumlar ile bu zamanın içtimai durumları arasında teferruatta çok farklar olduğu için, her dönem bir müceddit manasına muhtaç olagelmiştir. Tıpkı insanlığın gelişim sürecinde farklı peygamberlere ve şeriatlara ihtiyaç olması gibi, Son Peygamber (asv)'den sonra da her asır ve dönem teferruata dair hususlarda yeni içtihat ve tarzlara ihtiyaç hissetmiştir. Bu ihtiyaçlar da ümmet tarafından kabul görmüş müçtehit ve müceddit alimler tarafından karşılanmıştır.

Nasıl insanlık tekamül kanunu gereğince, en nihayetinde Son Peygamber ve son şeriata ulaşmış ise; aynı şekilde mücedditlik de en son müceddit ile nihayet bulacaktır. Son müceddit en kamil manada olup, başka mücedditlere ihtiyaç bırakmayacak derecede kamil eserle meydana çıkacaktır. Zaten günümüzde küreselleşme adı altında, insanlık bir medeniyet, bir kültür sürecine hızla ilerliyor. Bundan sonra çok farklı bir sürecin ve medeniyetin oluşması mümkün değildir ki; yeni bir müceddite ihtiyaç hasil olsun.

Nasıl insanın karakteri kemal yaşında kökleşir ve ondan sonra değişmez ise; insanlık da şu an kemal yaşına gelmiştir, bu kemal yaştan sonra artık ciddi bir değişim ve köklü bir anlayış farklılığı fitri kanunlar açısından mümkün görünmüyor. Bu yüzden insanlığın kemal aşamasında gelen müceddit de, buna uygun olarak kamil bir tarz ve metot ortaya koyacağı için, değişip yenilenmeye ihtiyaç olmaz. Olsa olsa takipçileri içinde yine onun dairesinde kalarak, bir değişim geçirebilir ki, bu köklü bir değişim sayılmaz. Risale-i Nurları izah ve anlamak noktasında meşreplerin ortaya çıkması buna örnek olabilir.

Hadislerin dilinde de son müceddit manası vardır. Her şeyin bir sonu varsa, elbette mücedditlik kurumunun da bir sonu, bir nihayeti vardır ve kaçınılmazdır. Günümüzün şartlarını iyi okuyabilen insanlar, bu süreçten sonra ciddi bir değişimin olmayacağını, bilakis ortak bir medeniyete doğru gidildiğini görür.